

Massale steun van leden-melkveehouders voor fusieplan Arjan Schimmel en Marc Ligthart

DOC Kaas in Duitse handen

DOC Kaas fuseert per 1 januari 2016 met DMK. Twee andere zuivelondernemingen, A-ware en Hochwald, vragen zich af waarom voorzitter Arjan Schimmel en directeur Marc Ligthart hun plan geen serieuze kans boden. De leden van DOC twijfelden niet, bijna honderd procent stemde voor.

tekst **Jelle Feenstra**

Het moet voor Arjan Schimmel en Marc Ligthart een euforische dag zijn geweest, donderdag 21 mei 2015. Meer dan 95 procent van de massaal opgekomen leden stemde vóór de fusie met de grootste zuivelonderneming van Duitsland, de Deutsches Milchkontor (DMK). Daarmee kregen de voorzitter en directeur van DOC Kaas alle steun voor het plan, waar ze zich de afgelopen maanden door niets en niemand van af lieten brengen.

Op 3 november 2011 haalde hetzelfde plan het net niet. Toen stemde 59 procent van de DOC-leden voor, terwijl dat 66,67 procent had moeten zijn. De tweede zuivelcoöperatie van Nederland, met 1100 leden en bijna 1,1 miljard kilo melk, ging zelfstandig verder, zocht dapper naar buitenlandse samenwerking en voorwaartse ketenintegratie, maar voor kwam niet dat het gat in melkprijs met andere fabrieken groter werd. Het melkprijzenoverzicht in dit nummer illustreert dat het verschil met FrieslandCampina over 2014 opliep tot bijna 5 cent per kilo melk, een gezinsinkomen.

Heel verrassend was het daarom niet, dat DOC Kaas op 19 maart van dit jaar aankondigde te willen fuseren met DMK. Het nieuwe fusieplan is volgens directeur Marc Ligthart het gevolg van een uiterst zorgvuldig proces, waarin met verschillende partijen gesproken is. 'De uitkomst is dat DMK de beste partij is voor DOC: groot en sterk in kaas, een breed assortiment zuivelproducten dat

zorgt voor risicospreiding en een groter internationaal verkoopkanaal.'

Bloedig slachthuis

'Hier krijgen de boeren spijt van. Geen strategie, geen markttoegang, geen innovatie, wordt bloody slaughterhouse binnen vier jaar', twitterde zuivelmarktvolger en oud-melkveehouderijbestuurder Jan Cees Vogelaar meteen na het bekend worden van de stemming. Hij denkt dat DOC-leden met DMK de slechtst denkbare keus hebben gemaakt. De Duitsers komen qua melkprijzbetaaling maar niet uit de Duitse middenmoot en opereren vooral op de Duitse markt, wat een vechtmart is. Bovendien hebben ze weinig of geen positie in groei-markten als Azië, Afrika en het Midden-Oosten, stelt hij.

Vogelaar noemt het des te vreemder dat DOC-leden bereid zijn voor zo'n partner inspraak en boerenvermogen in te leveren. 'Feitelijk blijft de coöperatie DOC achter als een lege huls met leden die wel verplichtingen hebben, maar geen grip meer hebben op de strategie van de afzet van hun melk.'

Geen serieuze kans

Waren er alternatieven? Ja, die waren er. Zowel de nieuwe melkverwerker A-ware als de Duitse coöperatie Hochwald, die in het Friese Bolsward een fabriek heeft, wilden dolgraag vergaand samenwerken of fuseren. Ze kregen naar eigen zeggen echter nooit een serieuze kans. Dat beide

zuivelondernemingen ook in de race waren, was voor veel leden-melkveehouders van DOC een verrassing. De plannen van A-ware en Hochwald zijn op de negentien ledenbijeenkomsten van DOC eerder dit voorjaar niet voorgelegd.

DOC-directeur Marc Ligthart stelt dat er op die negentien bijeenkomsten wel vragen over eventuele alternatieven voor DMK zijn beantwoord. 'De besluitvorming over het voorstel tot fusie met DMK vond plaats tussen de raad van commissarissen, de directie en de ledenraad', zegt hij in een toelichting. 'Daarna is het voorgelegd aan onze leden. Tijdens de ledenbijeenkomsten zijn de achtergronden van het fusievoorstel met de leden besproken. Eind april is tijdens de laatste ronde bijeenkomsten aan de leden gevraagd of ze voldoende waren geïnformeerd om tot een afgewogen beslissing te kunnen komen over het fusievoorstel met DMK Group. Dat bleek het geval, waarna de stemdatum op 21 mei is vastgesteld', aldus Ligthart.

Daarna volgden de gebeurtenissen elkaar in snel tempo op. Op 6 mei kwam A-ware met een persbericht naar buiten, waarin het DOC Kaas uitnodigde het fusieplan met DMK te verrui-

De zuivelfabriek van DOC Kaas wordt een dochteronderneming van het Duitse DMK

len voor een langdurige strategische samenwerking met A-ware. De synergievoordelen en het behoud van de opbrengst van Nederlandse kaas zouden DOC-boeren een dikkere melkprijs opleveren dan fuseren met DMK, zo beloofde A-ware.

Geringe opkomst signaal

A-ware hield op 12 en 13 mei drie informatiebijeenkomsten. De geringe opkomst – nog geen honderd melkvee-houders – was een duidelijk signaal dat DOC-leden geen behoefte hadden aan samenwerking met A-ware. Kort daarna, op 16 mei, meldde ook Hochwald zich als gegadigde. Op een persconferentie op dinsdag 19 mei in Bolsward stelden directeur Karl-Heinz Engel en voorzitter Hans-Jürgen Sehn zich hogelijk te verbazen over de houding van de top van DOC Kaas.

Engel: 'In januari 2015 hebben we een concreet voorstel tot een bedrijfsfusie op

papier gezet en naar de DOC-leiding gestuurd. Ondanks de samenwerking die we sinds 2013 hebben, ging de leiding van DOC niet in op onze uitnodiging om het plan toe te lichten. Er kwam na drie weken de mededeling dat ze niet geïnteresseerd waren. Verder zou het binnen onze coöperatie ondenkbaar zijn dat je een dergelijk voorstel niet op z'n minst aan de leden voorlegt.'

De plannen van Hochwald en A-ware kwamen dus pas naar buiten toen het al bijna op stemmen aankwam. Maar ook daarna toonden DOC-leden niet of nauwelijks behoefte om alsnog geïnformeerd te worden. Die desinteresse mag, ook gezien wat DOC-leden aan grip en zeggenschap op hun melk inleveren, opmerkelijk worden genoemd. Het verzoek om de stemming uit te stellen en eerst alle alternatieven op een rij te zetten beperkte zich tot een klein groepje leden. Jan Anker, directeur van A-ware, deed de dag voor de stemming in een open brief

nog een laatste poging. Hij riep op tot een adempauze om alle alternatieven inclusief harde garanties onder leiding van een onafhankelijke deskundige uit te werken en ter goedkeuring aan de leden voor te leggen. Het bestuur van DOC vond dat geen goed idee. Stemmen dus.

Niet zo verrassend

Is het massale 'ja' van de leden voor de fusie met DMK verrassend te noemen? Alles op een rij zettend misschien niet. Drie jaar geleden was al bijna zestig procent voor een fusie met DMK. Veel tegenstemmers van toen zijn inmiddels overgestapt naar A-ware. Alles beter dan weer drie jaar zelfstandig spartelen, moeten de nog twijfelende leden hebben gedacht, zeker als er een dringend advies van bestuur en directie ligt om te fuseren met DMK, het tweede in ruim drie jaar tijd. En de alternatieven, waarvan de leden de inhoud pas laat via de pers vernamen, waren nou ook niet zo overtuigend dat alle seinen meteen op rood sprongen.

Met de vastberadenheid van een spits die vier jaar geleden op het wereldkampioenschap een enorme kans miste en nu een herkansing kreeg, schoten de leden van DOC nu wel raak. Onberispelijk. Of het leidt tot de wereldtitel of een roemloze aftocht van het toneel zal blijken. |

